

uzależnionych od alkoholu składała się z osób poniżej i powyżej 40 roku życia. W dalszych badaniach mamy zamiar dokładnie rozpoznać ten problem.

Zwiększenie odsetka snu REM i skrócenie latencji REM znamienne statystycznie odróżnia mężczyzn uzależnionych od zdrowych. Skrócenie latencji REM u mężczyzn uzależnionych od alkoholu jest tym bardziej ciekawe i niespodziewane, gdyż kwalifikowani przez nas pacjenci do badania polisomnograficznego w badaniu psychiatrycznym nie ujawniali objawów depresji. Co więcej wystąpienie objawów depresyjnych stanowiło kryterium wykluczające z badań. Gillin i wsp. u mężczyzn uzależnionych od alkoholu stwierdzili zwiększenie gęstości ruchów oczu w pierwszym cyklu snu REM (7). Być może ani skrócenie latencji REM ani zwiększona aktywność okoruchowa w pierwszym cyklu snu REM nie są tak jak już wcześniej przypuszczano cechami charakterystycznymi dla osób chorujących na depresję.

Wnioski

1. Sen mężczyzn uzależnionych od alkoholu ma mniejszą wartość biologiczną w porównaniu do snu zdrowych.
2. Kierunek zmian w zakresie stadium 4 NREM u mężczyzn uzależnionych prawdopodobnie zależy od ich wieku.
3. Sen mężczyzn uzależnionych od alkoholu cechuje się skróconą latencją REM.

Streszczenie

Wykonano badania polisomnograficzne 39 mężczyznom uzależnionym od alkoholu w okresie abstynencji i 38 zdrowym mężczyznom. Badania wykazały, że sen uzależnionych od alkoholu ma gorszą jakość biologiczną, co wyraża się przede wszystkim dłuższą latencją snu, krótszym czasem snu i zmniejszoną efektywnością snu. Nie stwierdzono istotnego zmniejszenia odsetka stadium 4 NREM. Uzależnieni od alkoholu cechowali się skróconą latencją REM. Ta zmiana snu uznawana za charakterystyczną dla depresji wystąpiła w grupie uzależnionych od alkoholu, chociaż u każdego z nich wykluczono objawy depresyjne.

Słowa kluczowe: alkoholizm / mężczyźni uzależnieni / sen / polisomnografia

Wojciech Jernajczyk, Bohdan T. Woronowicz

The sleep of alcohol dependent men in an abstinence period

Summary

Polysomnographic recordings were taken from 39 alcohol dependent men during an abstinence period, and from 38 healthy, non dependent subjects. The study showed that the sleep of alcohol dependent men is of lower biological quality, as represented mainly by longer sleep latency, shorter sleeping time and diminished effectiveness of sleep. No significant lessening of the percentage of 4 NREM phase was

found. Shortened REM latency, which is thought to be characteristic of depression, was found in alcohol dependent subjects, even though they were found to be free of depressive symptomatology.

Key words: alcoholism / alcohol dependent men / sleep / polysomnography

Piśmiennictwo

1. Adamson, Burdick J. (1973): *Sleep od dry alcoholics*. Arch.Gen.Psychiatry 28, 146-149.
2. Allen R.P., Wagnam A., Faillace L.A., Mc Intosh M. (1971): *Electroencepholpg. (EEG) sleep recovery following prolonged alcohol intoxication in alcoholics*. J.Nerv.Ment.Dis. 153, 224-233.
3. Ekiert H., Gogol Z. (1978): *Badanie snu metodą poligraficzną*. Psychiat.Pol., 12,2, 179-188.
4. Ekiert H., Gogol Z. (1984): *Adaptacja EEG snu w warunkach laboratoryjnych u chorych w fazie depresji endogennej i u osób zdrowych*. Psychiat.Pol., 18,2, 129-136.
5. Gillin J.Ch (1994): *Sleep and psychoactive drugs of abuse and dependence*. w Kryger M.H., Roth T., Dement W.C. (red) Principles and practice of sleep medicine W.B.Saunders Comp. Philadelphia, 935-942.
6. Gillin J.Ch., Smith T.L., Irwin M., Knipke D.F., Brown S., Schuckit M. (1990): *Short REM latency in primary alcoholic patients with secondary depression*. Am.J.Psychiatry 147, 106-109.
7. Gillin J.Ch., Smith T.L., Irwin M., Kripke D.F., Schuckit M. (1990): *EEG sleep studies in „pure” primary alcoholism during subacute withdrawal: relationship to normal controls, age and other clinical variables*. Biol.Psychiatry 27, 477-488.
8. Gross M.M. i wsp. (1973): *Experimental study of sleep in chronic alcoholics before and after four days of heavy drinking, with a nondrinking companion*. Ann. NY Accad.Sci. 115, 254-275.
9. Gross M.M., Best S. (1975): *Behavioral concomitants of the relationship between baseline slow wave sleep and carry-over of tolerance and dependence in alcoholics*. Adv.Exp.Med.Biol. 59, 633-643.
10. Gross M.M. Hastey J.M. (1976): *Sleep disturbances in alcoholism*. W: Tarter R.E., Sugarman A. (ed.): Alcoholism. Interdisciplinary Approaches to an Enduring Problem Readin. Addison Werley Publishing, 257-309.
11. Ishibashi M., Nakazawa Y., Yokoyama T., Koga Y., Miyahara Y., Hayashida N., Ohse K. (1987): *Cerebral atrophy and slow wave sleep of abstinent chronic alcoholics*. Drug and Alcohol Dependence 19, 325-332.
12. Jernajczyk W., Woronowicz B.T. (1995): *Wzorzec EEG snu kobiet uzależnionych od alkoholu*. Alkoholizm i Narkomania. 4,21,55-64.
13. Johnson L.C.: *Sleep patterns in chronic alcoholics*. W: Mello N.K., Mendelson J.H. (ed.): Recent Advances in the Studies of Alcoholism 1972 Washington D.C.VS Government Printing Office.
14. Johnson L.C. i wsp. (1979): *Sleep during alcohol intake and withdrawal in chronic alcoholics*. Arch. of General Psychiatry 22, 406-418.